Na 33. sněmu Agrární komora ČR vyhodnotí činnost vlády a pomoc zemědělcům

5.4.2024 - Barbora Pánková | Akademie věd České republiky

„Agrární komora ČR opakovaně vyzývala představitele vlády, aby se postavili k problémům českého zemědělství čelem a začali je již konečně řešit. Od loňského sněmu se podařilo otevřít debatu o některých tématech, jako je podpora živočišné výroby a náročných komodit, přebujelá byrokracie či přebytky zemědělských komodit na evropském trhu, a to jednoznačně vítáme. Bohužel ale stále slyšíme především prázdné fráze, sliby nejsou plněny a řešení je v nedohlednu. To se odráží i v náladách zemědělců, kteří letos již několikrát vyjeli s těžkou zemědělskou technikou do ulic. Probíhající jarní práce na jejich nespokojenosti nic nemění a hrozí, že protesty budou v květnu pokračovat," říká prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.

33. sněm Agrární komory ČR, který se po loňském volebním v Olomouci uskuteční letos opět v Brně, je příležitostí projednat aktuální situaci v českém zemědělství nejen v rámci členské základny, ale také za přítomnosti hostů z vládních i nevládních organizací. Kromě ministra zemědělství Výborného a ministra zdravotnictví Válka se dále zúčastní zástupci Zemědělského svazu ČR, Iniciativy zemědělských a potravinářských podniků, Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů či Společnosti mladých agrárníků ČR. Dorazí také představitelé partnerských organizací Agrární komory ČR, kterými jsou generální partner ČEZ, a. s., RENOMIA, a. s., GRANTEX dotace s.r.o., Agdata s.r.o., Generali Česká pojišťovna a.s., Výstaviště České Budějovice a.s., Veletrhy Brno, a.s. či Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky.

Letošní ročník sněmu Agrární komory ČR se uskuteční při příležitosti hned několika veletrhů konaných na brněnském výstavišti Veletrhy Brno, kterými jsou vedle zmíněného TECHAGRO dále SILVA REGINA a BIOMASA. **Agrární komora ČR bude mít expozici v pavilonu G1 na výstavním místě 007**, na kterou srdečně zve všechny zájemce o zemědělství. Součástí navazujícího programu je **konference Klimatická změna a zemědělství**, kterou pořádá Agrární komora ČR ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství, EFSA, Státním zemědělským intervenčním fondem, Celostátní sítí pro venkov a Jihomoravským krajem. Proběhne v pondělí 8. dubna 2024 v Rotundě pavilonu A brněnského výstaviště. Vstup na konferenci je pro odbornou i laickou veřejnost, studenty či média zdarma po přihlášení přes registrační formulář zde: ***https://forms.gle/vTDqyAJMkEHcsSuY8***.

Výstupem jednání bude Usnesení 33. sněmu Agrární komory ČR, které vyhodnotí přístup premiéra, ministra zemědělství a celé vlády k požadavkům zemědělské veřejnosti a z dosavadních ohlasů členské základny lze předjímat, že postoj bude z důvodu minimálního vnímání požadavků v oblasti zemědělské politiky velmi kritický. *„Přitom řada zemědělců patřila v předešlých parlamentních volbách k příznivcům některé z politických stran současné vládní koalice a v nadcházejících volbách do Evropského parlamentu budou stát před rozhodnutím, komu dají důvěru, že se jich zastane a bude hájit jejich zájmy na půdě Evropské unie. Lidé, jejichž živobytí je úzce spjaté s produkcí potravin, jsou nedílnou součástí života na venkově a aktivně se do něj zapojují, čímž mohou leckdy i významně ovlivnit nálady a postoje tamního obyvatelstva,"* **dodává prezident Agrární komory ČR Doležal**.

Proč je situace českých zemědělců kritická?

1. Tři čtvrtiny zemědělské půdy jsou v Česku propachtované, tedy zemědělci si ji musí

pronajímat, aby na ní mohli hospodařit, a odvádí vlastníkům takzvané pachtovné. Jedná se ročně o částku ve výši 13 až 15 miliard korun, což znamená pro pěstitele obrovskou zátěž. Současně je třeba říct, že vlastníci půdy často nemají k zemědělství žádný vztah a promítají do výše pachtovného i sebemenší změny na trhu.

2. Zvýšení nákladů na zemědělskou produkci přineslo zvýšení daně z nemovitosti na zemědělskou půdu, se kterým přišla vláda v rámci ozdravného balíčku pro českou ekonomiku. Podobné účinky ale na zemědělství tento balíček nemá. Zvýšení úrovně zdanění zemědělské půdy vychází zemědělce na 2 miliardy korun ročně a vláda k němu přistoupila, aniž by měla konkrétní představu, co to udělá s trhem. Chyběla jakákoliv analýza nebo dopadová studie.
3. Zpracování potravin ze zemědělských komodit vyrobených v Česku už pro vládu není prioritou. Rozhodla se ukončit podporu investic do zpracování potravin tím, že zrušila dotační titul 13. Vláda tím jen podtrhla pozici Česka jakožto výrobce levné suroviny pro výrobu potravin, ke které ale dojde v zahraničí a přidaná hodnota pro české chovatele, pěstitele a producenty potravin je pryč. Netratí na tom jen zemědělci, ale vůbec všichni, kdo mají zájem konzumovat kvalitní potraviny domácího původu.
4. Zavedení nového kontrolního systému AMS slibovalo ulehčit zemědělcům od přebujelé byrokracie. Místo toho došlo k pravému opaku, spuštění systému nebylo zvládnuté a vyvolalo jen velký zmatek a nejistotu zemědělců. Navíc došlo k meziročnímu navýšení kontrol o zhruba 95 procent, což je v rámci Evropské unie nadprůměrné. Ministr zemědělství slibuje, že dojde ke změně, ale není jasné jak a kdy. Zatím existují pouze obecné proklamace o snížení počtu kontrol o 50 procent, ale to pouze přinese návrat k původnímu stavu.
5. Zemědělcům bylo slibováno udržení objemu dotačních podpor v rámci Jednotné žádosti 2023. I když Státní zemědělský a intervenční fond již několik měsíců předem avizoval, že nebudou zálohy na dotace jako obvykle, byli zemědělci ujišťováni, že objem výplat bude do konce roku stejný jako v minulých letech. Nakonec bylo vyplaceno pouze zhruba 8 miliard korun oproti 15 miliardám korun. Nikdo nenašel odvahu, aby zemědělcům řekl, že nedostanou včas peníze, se kterými počítali.
6. Zvýšení nákladů přineslo zemědělcům i zpřísnění protierozních opatření. Došlo k němu přes to, že nikdo neřešil, jak náročné a hlavně nákladné bude plnit nová pravidla a navíc v době totálního rozvratu dodavatelsko-odběratelských vztahů na globálním trhu kvůli válce na Ukrajině. Nevznikla opět žádná analýza či dopadová studie. Odložením platnosti nařízení došlo pouze k posunutí problému, ale ne k jeho vyřešení. Současně je třeba říct, zemědělci se o půdu starají s péčí řádného hospodáře, aniž by jim to někdo nařizoval. Je to jejich základní výrobní prostředek a zachování přirozených vlastností půdy pro budoucí generace je v jejich zájmu.
7. Protesty v ulicích po celé Evropě včetně Česka se zemědělcům podařilo vybojovat dočasnou výjimku z pravidel, co se týká neprodukčních ploch. V praxi to znamená plochy, na kterých je omezená nebo úplně znemožněná produkce komodit pro výrobu potravin. Bohužel i v tomto případě platí, že problém byl pouze odsunut, ale nikoliv vyřešen.
8. Řešení nepřichází, co se týká přebytku zemědělských komodit na evropském trhu, které byly dovezeny ze třetích zemí s výrazně nižšími standardy produkce, a tím také nižšími produkčními náklady. Nejistotu zemědělců zvyšuje také to, že ministr zemědělství deklaruje zemědělcům pomoc, ale jeho straničtí kolegové poté na evropské úrovni hlasují jinak.
9. Otazníky vyvolávají samotné podklady, s nimiž pracuje ministr zemědělství. V médiích opakovaně prezentoval například rozdíly v dotačních podporách mezi zeměmi Evropské unie, které ale byly vytrženy z kontextu. Dotační podpory v jednotlivých členských státech Evropské unie se značně liší, což je dáno rozdílnými národními úpravami. Liší se také míra kompenzace za plnění jednotlivých povinností. V některých zemích jako Česko podléhají dotační podpory zdanění, v některých naopak ne. Z toho důvodu není možné získat jeden číselný údaj ohledně zemědělských dotací pro každou zemi, který by byl srovnatelný v rámci Evropské unie. Podklady připravené pro ministra zemědělství pak lze pokládat za zavádějící, nepřesné a účelové. Navíc pokud by na tom zemědělské podniky byly tak dobře, jak tvrdí ministr

zemědělství, nemusely by si brát provozní úvěry a rušit investiční záměry.

10. Neférová byla ostatně už změna národního strategického plánu pro provádění Společné zemědělské politiky Evropské unie 2023-2027, ke které vláda přistoupila krátce po svém nástupu a bez řádné diskuze se zemědělskou odbornou veřejností. Důvodem údajně bylo, že předešlá a několik let připravovaná verze strategického plánu by neprošla schvalovacím procesem v Bruselu. Výsledkem je redistributivní platba, která činí 23 procent z obálky přímých plateb a je vyplácena na prvních 150 hektarů podniku, přičemž průměr Evropské unie činí 10 až 12 procent. Následkem toho došlo k poškození zejména středních podniků, které se zabývají náročnou živočišnou výrobou a speciální rostlinnou výrobou, a také k účelovému dělení podniků na menší, aby dosáhly na vyšší dotace. To ostatně potvrdilo samo Ministerstvo zemědělství a dalo za pravdu Agrární komoře ČR.

Během 33. sněmu Agrární komory ČR proto ministr zemědělství Marek Výborný dostane prostor obhájit zemědělskou politiku české vlády a dokázat tak zástupcům tohoto strategicky významného oboru, že není pravda, že jeho rezort by byl paralyzovaný, nebyl iniciativní a nepřicházel s řešeními současného kritického stavu agrárního sektoru.

Kontakt pro média:
Agrární komora České republiky
tisková mluvčí Barbora Pánková
tiskove@akcr.cz, pankova@akcr.cz
tel.: 721 306 431

Agrární komora České republiky
Sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Prosazuje a obhajuje oprávněné zájmy svých členů už třicet let. Její členové produkují přes 80 procent veškerých komodit a obhospodařují 1,4 milionu hektarů zemědělské půdy. AK ČR má zhruba tři tisíce členů, což zahrnuje kolem osmi set soukromě hospodařících rolníků, a zbytek tvoří zemědělské organizace. V tomto počtu nejsou zahrnuti členové 32 profesních svazů, sdružení a unií, v nichž se příslušnost podnikatelů překrývá a které rovněž sdružuje AK ČR.

https://www.akcr.cz/txt/na-33-snemu-agrarni-komora-cr-vyhodnoti-cinnost-vlady-a-pomoc-zemedelcum